Revista del Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears

SEPTIEMBRE 22

VETERINÀRIA

Los animales de compañía ya tienen su pasaporte para circular por la UE

El COVIB celebra Sant Francesc y presenta su nueva imagen corporativa

Premios de Excelencia en la Gestión para veterinarios y farmacéuticos

perfil col·legial # avepa # higiene alimentària # cas clínic # normativa

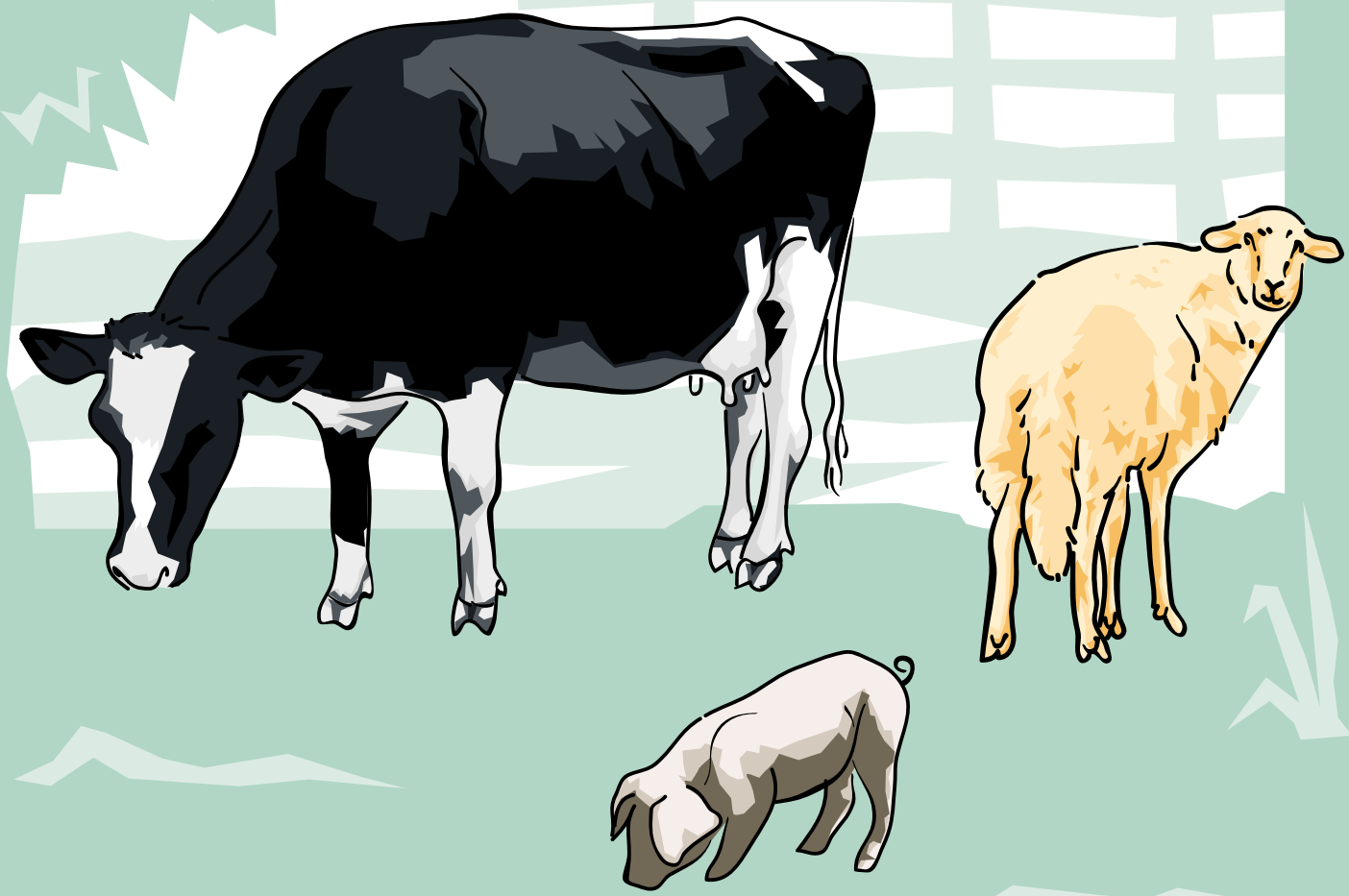

La seva salut
també és la nostra salut

PALMA DE MALLORCA
C/ Esperanto, 8 (Son Ferriol)
07198 Palma de Mallorca
Tel.: 971 42 83 75
Fax: 971 42 91 26
e-mail: gerent@ibab.net
administracio@ibab.net
laboratori@ibab.net
sanitat@ibab.net

CAMPOS
C/ Nord, 12 - 07630 Campos
Tel.: 971 65 26 62
971 65 26 64
Fax: 971 65 26 63
e-mail: produccio1@ibab.net

CIUTADELLA
C/ Bijuters, 36 - Parcel.la 11 POICI
07760 Ciutadella
Tel.: 971 38 47 45
Fax: 971 48 06 19
e-mail: delegacio.menorca@ibab.net

EIVISSA I FORMENTERA
Avda. Espanya, 49-3º
07800 Eivissa
Tel./Fax: 971 30 14 08
e-mail: ibab.eivissa@cief.es

ibab

Institut de Biologia Animal
de Balears S.A.

editorial

sumari

AVEPA 4

Higiene alimentària: ADITSIC- AVESA: Establint bases de seguretat alimentària 5

Veterinaris sense fronteres: Etnoveterinària a Guatemala 6

Portada: Nou passaport europeu 7

Perfil col·legial: Xavier Farrés 9

Reportatge: Sopar a Sant Francesc i nova imatge corporativa 10

Reportatge: L'equip d'auditories del Servei de Seguretat Alimentària, reconegut als Premis de l'Excel.lència Empresarial 12

Actualitat: Llengua blava 14

Col.lectiu de jubilats • Assessoria jurídica 15

Altes i baixes • Glossari manescal 16

Fotografia al COVIB • Normativa 17

Cas clínic 18

El nou passaport, sol.lució o problema?

El nou passaport europeu, vigent des de primers d'Octubre d'aquest any, suposa la consecució d'una necessitat llargament reclamada. Era imprescindible la creació d'un document comú, de fàcil interpretació en qualsevol país, i que facilités als propietaris viatjar amb les seves mascotes. El certificat oficial que tots fèiem servir, cadascú en la llengua que més de gust li venia, no tan sols era molt car pels clients, sinó que podia donar problemes als veterinaris en funció del text que s'hi escrivia.

Però, una vegada més, sembla que les autoritats visquin allunyades de la realitat. Han creat un document poc pràctic i difícil d'entendre en el que, sols per posar un exemple, no existeix un lloc específic per posar el segell de la vacuna de ràbia; que, per cert, vull recordar que és obligatori. Per altre banda, si hem dit que es tracta d'un document per viatjar sembla, com a mínim, dubtosa, la obligatorietat de tenir el passaport per tots els animals, la majoria dels quals no sortiran mai més enllà del seu barri. Quantes explicacions haurem de donar als nostres clients per deixar d'utilitzar la cartilla a la que estan habituats? S'ha fet una campanya d'informació institucional per la gent del carrer? Què farem quan un client vulgui vacunar el seu ca però no li vulgui posar el xip? Som nosaltres, clínics privats, els responsables de fer complir la llei?

Arribarà un dia, perquè ha d'arribar, en que els polítics escoltaran als tècnics abans de prendre decisions.

Edita: Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears (COVIB). **Direcció veterinària:** Mireia Mayol. **Direcció periodística:** Altertur. **Consell editorial:** Jesús Martínez, Tolo Palou, Luis Riera, Francisco Solá. **Fotografia:** Jaime Reina, Apnyc i Altertur. **Publicitat:** COVIB (Cecilio Metelo, 14 2ºD - Tel: 971 71 30 49). **Disseny i maquetació:** dDC. **Impressió:** amadip.esment. **Dipòsit legal:** LE-920-1998

El Comité de Redacció recorda als col·laboradors de la revista que poden utilitzar tant el català com el castellà en l'elaboració dels seus articles.
Veterinària no es fa responsable ni s'identifica amb les opinions que els seus col·laboradors expressen a través dels treballs publicats. Reservats tots els drets.
Prohibida la reproducció total o parcial de qualsevol informació gràfica o escrita per qualsevol mitjà sense el permís escrit del Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears.

Bona acollida dels cursos i seminaris d'AVEPA

El passat mes de juny, AVEPA Balears va organitzar un curs de gestió de clíniques veterinàries. El ponent va ser Pere Mercader, llicenciat en veterinària i master en direcció i administració d'empreses per IESE. Actualment és professor associat al departament d'economia i empresa de la Universitat Pompeu Fabra i responsable de l'estudi empresarial d'AVEPA.

Després de l'habitual descans de l'estiu, a primers de setembre, Iolanda Navalón i Anna Avellaneda, de l'hospital Ars veterinària de Barcelona, ens varen fer un seminari d'urgències endocrines. Les conferències es varen centrar exclusivament en casos clínics reals de les principals alteracions hormonals que afecten els animals de companyia.

El primer cap de setmana d'octubre es va realitzar el seminari de diagnòstic per imatge. Com hem manifestat moltes vegades, és desig de la vocalia d'AVEPA a Balears que cada any un dels cursos el realitzin ponents mallorquins. En aquest cas, es tracta de Francisco Llabrés, diplomat europeu en diagnòstic per imatge, i que desenvolupa la seva feina a Anglaterra, al Centre for Small Animal Studies de l'Animal Health Trust.

Francisco Llabrés,
diplomat europeu en diagnòstic per imatge

Pere Mercader, llicenciat en veterinària i master en direcció i administració d'empreses per IESE i responsable de l'estudi empresarial d'AVEPA.

Iolanda Navalón i Anna Avellaneda,
de l'hospital Ars veterinària de Barcelona

ADITSIC-AVESA

El reglamento 852/2004, “de la granja a la mesa”

Uno de los objetivos de la legislación alimentaria consiste en lograr un nivel elevado de protección de la vida y la salud de las personas. Esta es la primera fase del recientemente publicado Reglamento 852/2004 relativo a la higiene de los productos alimenticios. El Parlamento y el Consejo han aprobado una serie de medidas reglamentarias al objeto de armonizar y simplificar la legislación y con ello sentar las bases de la seguridad alimentaria.

Los nuevos reglamentos aprobados son una continuidad de las medidas que en los últimos años se vienen practicando en los sectores dirigidas a reforzar el planteamiento integrado “de la granja a la mesa”. En este sentido el sistema APPCC va a ser el instrumento que ayude a los operadores de las empresas alimentarias a lograr un nivel más elevado de seguridad de los alimentos que producen.

Debemos destacar que el sistema APPCC no debe considerarse un método de autorregulación ni puede sustituir al control oficial. En ocasiones se puede tener la tendencia de suprimir o reducir el control oficial. En nuestra opinión, la necesidad del control oficial es una cuestión indiscutible que, lejos de disminuirse, debe potenciarse y reforzarse, mejorándolo cuantitativa y cualitativamente. Hay que modificar muchos aspectos de la inspección tradicional, introduciendo las funciones de auditoria adicionalmente a las funciones de inspección que hasta ahora han ido desempeñando los agentes encargados del control oficial.

En el sistema de autocontrol, la aplicación general de procedimientos basados en el APPCC y la utilización de Guías de Prácticas Correctas de Higiene deben constituir para los operadores de las empresas los pilares fundamentales para alcanzar los objetivos de seguridad alimentaria ¿Qué grado de desarrollo tienen actualmente los sistemas de autocontrol? ¿En qué medida aplican la metodología

APPCC de forma efectiva las empresas? ¿Cuántas de ellas han desarrollado sus propias GPCH? Algunos establecimientos has asimilado la metodología del APPCC al cumplimiento de los muestreos microbiológicos dictados por las diferentes normativas, y sin embargo, no han desarrollado la aplicación de los distintos Principios del Códex Alimentario que suponen el referente del sistema APPCC y tampoco están basando sus procedimientos en GPCH propias. Se trata de una situación que no se debería tolerar por más tiempo.

La metodología APPCC debe acabar siendo el “modus operandi” para los distintos procesos de producción. El análisis de peligros es quizás el principio más difícil para las empresas, en la medida que requiere una orientación sobre los riesgos reales o significativos frente a los cuales debe implantar sus medidas de control. Sin duda, para que el sistema funcione, resulta imprescindible que esté definido un equipo APPCC que trabaje en conjunto, no cada uno por su lado, y que todo el personal implicado, desde la gerencia hasta los operarios pasando por los asesores o consultores, haya recibido la formación suficiente y adecuada a lo que se espera que aporte al sistema, incluida la metodología del mismo sistema.

Con estas llamadas de atención queremos alentar a todos los técnicos que trabajan en el sector al objeto de que profundicen en la aplicación de la metodología y que no se quede únicamente en la obligatoriedad de un requerimiento legislativo. El reto de la seguridad alimentaria depende de que avancemos en esta línea de trabajo.

Gabriel de Juan
Vocal regional de ADITSIC-AVESA en Baleares

Etnoveterinària a Guatemala i els seus orígens

Veterinaris Sense Fronteres VETERMÓN inicià la seva experiència de treball sobre el terreny a Guatemala l'any 1989. Aquests quinze anys han estat un període en el qual VSF ha après i evolucionat pel camí.

L'objectiu general de l'organització i, per tant, la seva metodologia d'intervenció en aquest país es pot definir de la manera següent:

Cercar i/o donar suport a models alternatius de producció pagesa que siguin econòmicament, socialment, tècnicament, culturalment i ecològicament sostenibles i que permetin reactivar l'agro del país i impulsar una dinàmica de desenvolupament rural endogen.

Aquest objectiu i l'estratègia institucional dels darrers anys a Guatemala pretenen aconseguir nous aspectes de produccions alternatives amb sistemes agro ecològics i relacionats amb l'etnoveterinària

L'any 2000, VSF decidí formular i executar un projecte denominat «Alternatives Tradicionals Indígenes de Producció Agropecuària a l'Altiplà de Guatemala». El seu objectiu principal és capitalitzar totes les experiències etnoveterinàries obtingudes fins aleshores i validar i posar en pràctica, amb els pagesos i les pageses guatemalencs, algunes d'elles.

El Govern de les Illes Balears, mitjançant la Conselleria de Presidència, juntament amb altres entitats públiques, ha finançat aquest projecte. Fruit d'aquesta ajuda ha estat l'edició del llibre ETNOVETERINÀRIA A GUATEMALA I ELS SEUS ORÍGENS. Recuperació i promoció d'alternatives tradicionals indígenes de producció pecuària per a un desenvolupament sostenible.

Les propostes recollides en aquest document s'inicien de l'experiència adquirida per Veterinaris Sense Fronteres al llarg de més de deu anys a l'altiplà i de l'estudi etnoveterinari realitzat amb pagesos de la zona. Aquesta ciència antiga ens demostra que totes les cultures que han treballat i produït animals domèstics al llarg de centenars d'anys, han desenvolupat les seves pròpies tècniques i teories veterinàries i de producció animal, generalment millor adaptades al seu context productiu que les externes en què se les prova d'emmarcar.

Els coneixements etnoveterinàris intenten recuperar les races animals, les llavors, els cultius, les plantes medicinals, l'alimentació, el maneig, els materials de construcció per a instal·lacions autòctones, en contraposició a la globalització de l'ús de productes forans, que a curt o mig termini supediten l'economia agrària a una dependència externa, inici de molts dels mals que afecten la població del Sud.

La delegació de VSF a les Illes Balears ha fet donació d'un exemplar del llibre al col·legi per tal que formi part de l'arxiu bibliogràfic de consulta a disposició de tots els col·legiats. També disposam de més exemplars per si qualcú vol adquirir-los personalment. Tots els conceptes estan introduïts dins un marc geogràfic, històric i emocional que propicien una lectura enriquidora, amena i encisadora i fan d'aquest llibre un regal molt personal en aquestes dates.

Per adquirir un exemplar podeu:
telefonar al col·legi al 971 713 044
o enviar un missatge a vsfbalears@colvet.es

Xavier Farrés Wünsch
Delegat de VSF a Balears

¡Listos para viajar!

Perros, gatos y hurones ya tienen sus pasaportes para circular libremente por la Unión Europea

El pasado uno de octubre entró en vigor una medida de vital importancia para controlar la libre circulación de animales domésticos por la Unión Europea: el pasaporte para animales de compañía. Desde ese día, todos los perros, gatos y hurones que acompañen a sus dueños en sus viajes deben poseer su correspondiente pasaporte, una medida largo tiempo exigida por los profesionales veterinarios para evitar contagios y mantener un control sobre el desplazamiento de los animales de compañía que viajen por la UE.

Este nuevo documento, que deberá ser expedido por el veterinario y cuyo precio dependerá de cada clínica, garantizará que el animal ha recibido las vacunaciones obligatorias, los tratamientos antiparasitarios internos y externos que requiere la legislación de la UE y un certificado de salud. En el caso de que el viaje sea hacia Gran Bretaña, Irlanda, Suecia o Noruega, se ha de añadir también una analítica de anticuerpos de la rabia. Cada pasaporte estará asociado al microchip que llevan actualmente los perros, y constará de una serie de medidas de seguridad para evitar falsificaciones.

Así, el desplazamiento de mascotas con fines no comerciales será libre entre los Estados miembros, siempre que sean mayores de tres meses y se acompañen de este pasaporte con los datos del dueño y del animal, el número de microchip o tatuaje de la mascota. Para la introducción de animales de terceros países, se establece también que tengan más de tres meses y sólo se permitirá aplicar la condición de animal de compañía a cinco ejemplares. Los países terceros se han clasificado en tres estatus según la incidencia de rabia en su territorio, mientras que para los países del entorno comunitario, Estados Unidos, Canadá o Nueva Zelanda será preciso llevar un certificado veterinario que declare al animal libre de rabia.

Para las mascotas procedentes del resto de países se exigirá además una valoración sexológica de anticuerpos efectuada al menos tres meses antes del desplazamiento en un laboratorio autorizado por la Comisión Europea.

“Buena medida” contra la rabia

Este documento funcionará como cartilla sanitaria intracomunitaria para el control de vacunas y para velar por el bienestar de los animales y de las personas. La competencia sobre este documento depende de las Comunidades Autónomas que regularán a través de sus centros y consultas veterinarias su distribución y aplicación.

El pasaporte será el documento oficial de viaje para los animales domésticos, aunque no substituirá la actual cartilla veterinaria existente, que ofrece toda la información del estado de la mascota.

Según el Consejo General de Colegios Veterinarios de España, el pasaporte será de gran ayuda para la prevención de la rabia, puesto que en España viajan perros hacía países europeos desde el Magreb, donde, existe un elevado índice de casos de esa enfermedad.

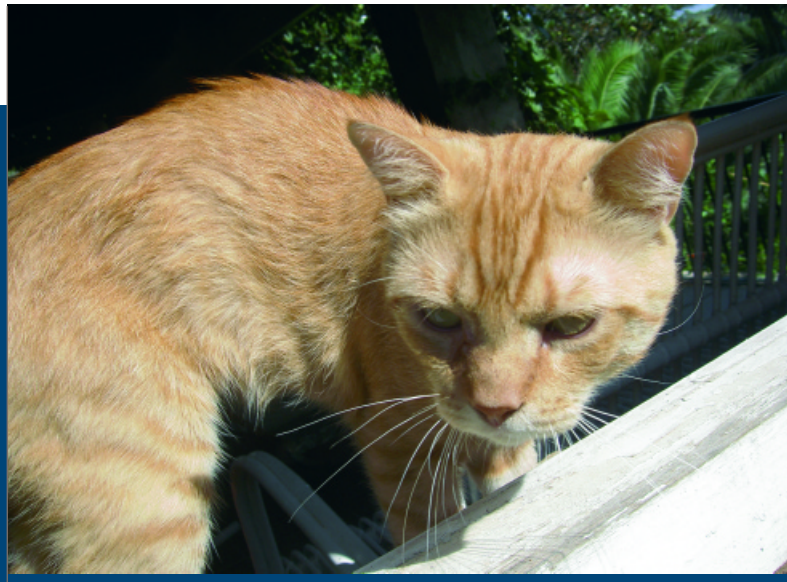

El documento se expide en inglés y en el idioma del país al cual pertenece el animal, aunque en el futuro no se descarta que se ofrezca en todas las lenguas oficiales del país de origen, como podría ser, por ejemplo, el catalán y el gallego.

La medida que afecta a los 110.000 perros censados en Mallorca, fue presentada en Madrid por la ministra de Agricultura, Elena Espinosa, para tratar de evitar la entrada de rabia y homogeneizar las condiciones para que las mascotas puedan, como sus dueños, circular libremente en la Unión Europea.

Problemas iniciales en Baleares

En Baleares, los pasaportes son expendidos actualmente por las clínicas veterinarias. Sin embargo, el 1 de octubre fue la Conselleria de Agricultura y Pesca la que se encargó de tramitarlos. Algunas particularidades del documento (criticado en determinados aspectos como funcionalidad) hicieron que en nuestra Comunidad no se contara con suficientes ejemplares, asumiendo Agricultura su expedición durante los primeros 15 días de octubre. Así, durante las dos primeras semanas del mes se tramitaron 171 pasaportes: 104 correspondientes a Mallorca, 57 a Ibiza y 10 a Menorca.

En nuestra Comunidad, la vacuna de la rabia es obligatoria. Se pone cuando el cachorro tiene tres meses y debe actualizarse cada año. Si se realizan desplazamientos entre comunidades, es indispensable, pero suficiente, que el dueño presente la tarjeta sanitaria canina, en la que figura que está vacunado contra la rabia. El equivalente para gatos, la llamada tarjeta de vacunación antirrábica, es igualmente obligatoria en estos viajes

En el archipiélago están registrados 118.000 animales domésticos, de los cuales el 90 por ciento son perros.

Hurones también

Por otra parte, llama la atención que la medida afecte también a los hurones, pero es que al parecer los NAC (Nuevos Animales de Compañía) se han puesto de moda y los hurones pertenecen a este nuevo colectivo de mascotas. En algunos países como Estados Unidos es el tercer animal de compañía más común, y en Baleares existen algunos ejemplares censados.

Xavier Farrés:

"M'aporta molt de plaer no perdre les arrels amb la terra"

La tasca professional de Xavier Farrés es desenvolupa entre escorxadors. És funcionari de la Conselleria de Salut i Consum des de fa més de una dècada, però, realment, aquest madrileny "mallorquinitzat" de 44 anys té unes altres dues grans passions: la solidaritat (és el delegat balear de la ONG Veterinaris sense Fronteres) i el món rural.

Per què veterinari?

La veritat és que he de dir que no va ser una vocació cega. M'agradaven les ciències i els camps en els que els veterinaris fan feina. La biologia, la medicina animal... la veterinària era el camp que englobava tots aquests coneixements.

I un madrileny com vostè acaba com a funcionari a Mallorca...

Sí, però hi ha una llarga història darrere. Jo soc madrileny, però tinc mitja cama mallorquina, i és aquesta cama la que ha tret les arrels. Quan era petit venia a Mallorca a estiuejar. Els meus avis tenen una casa a Portocolom. Cada estiu arribava Mallorca, em treia les sabates i em posava el banyador i els xoquins, i a gaudir. La por més grossa venia quan ens posaven les sabates. Significava tornar a Madrid. Sempre m'he trobat molt bé aquí i si mantenia una opció d'arrelar a qualque lloc era a Mallorca... apart la meva dona és de Felanitx (riu).

Com foren els inicis en aquesta professió?

En acabar els estudis ja havia programat fer les pràctiques a Mallorca. El panorama aleshores no estava molt malament. Jo soc el col·legiat 289 i ara ja van pel 600 i pico o el 700. Començo a fer campanyes de sanejament. Això és fer proves a vacú per veure si els animals tenen certes malalties i si són o no transmissibles. És el primer contacte que té un veterinari urbà, com pot ser el meu cas, amb el món rural: vas per les finques, xerres amb els pagesos, berenes... un món molt satisfactori que em captivà. En 1987 començo a ser interí al Cos de Veterinaris Titulats i m'especialitzo en reproducció de vacú lleter.

I la seva vessant solidària?

Personalment, sempre he estat molt abocat en el món solidari i de la cooperació. Crec que som uns afortunats els que vivim aquí. Podem tenir una terra, una societat, un clima, unes atencions pel fet d'haver nascut 600 quilòmetres més al nord. És la gran sort immerescuda que tenim, la loteria que ens ha tocat. Soc de l'opinió que he de fer qualque cosa per compensar aquestes desigualtats.

Com s'embarca en l'aventura de Veterinaris Sense Fronteres?

VSF és una ONG que nasqué fa 20 anys a Barcelona i cercava un delegat per a Balears. Aquí no gestionem els projectes, cooperem amb el seu finançament. Demanem diners a les institucions i fem feina de sensibilització. Sempre dic que se pot ser solidari de dues maneres: en el nord, des d'una oficina, gestionant finançament i sensibilitzant a la gent... o en el sud, fent la feina de camp.

Què pot fer un col·lectiu com el veterinari en el tercer món?

Molt senzill. VSF és una referència en el món agropecuari: ramaderia, agricultura, ecologia... tot està una mica mesclat. La tasca és de direcció tècnica, assessoria, informació, coordinació. Sempre fem feina amb ONG's locals, és a dir, des del propi país, primer s'expressa una necessitat, una demanda, mitjançant una organització que tingui una base. Per exemple: desenvolupar una raça o un tipus de ramat a una determinada zona, o un tipus de cultiu.

Quina acollida heu tingut a Balears?

Jo crec que en el nostre col·lectiu cada vegada som més coneguts. Ara hem iniciat una campanya per associar les clíniques veterinàries, una campanya d'entitats col·laboradores... A més, volem començar una campanya de captació de socis no veterinaris. De moment som pocs, una trentena. El que hem de fer és no pressionar-nos amb objectius. Ho hem de fer d'una manera més agradable, que és la manera en la que millor es treballa.

Com és porta a terme una feina tan complicada com la sensibilització?

Sensibilització vol dir intentar influir en les polítiques que se fan en el "nord". Per exemple: un ramader de Guatemala que tingui dues vaques, quatre cabres, un porc i un terreny, pot ser autosuficient en matèria alimentària per a la seva família. Cada dia recull 10 litres de llet que pot vendre i que li donen per menjar. Què passa? Que al lloc allà on ven la llet arriba llet en pols dels Estats Units o de la UE tres vegades més econòmica. La llet en pols és producte d'unes polítiques de subvencions que ajuden a la seva exportació i limiten la importació de productes d'altres països. Aquests excedents de llet del "nord" o del primer món poden arruïnar tot el mercat d'un país del "sud", tota una economia familiar. És molt important influir en les polítiques en aquest sentit. És el terme de sobirania alimentària.

El COVIB celebra Sant Francesc i estrena imatge

Ramon Garcia presentà la nova imatge del col·legi, "una imatge que s'adapta a les evolucions dels nostres temps".

Col·legi oficial de veterinaris de les illes balears

El Col.legi de Veterinaris reconeix els membres més il·lustres, dóna la benvinguda als nous i presenta la seva nova imatge el dia del seu patró en un gran sopar de gala

El Col.legi de Veterinaris de Balears celebrà el passat dia 9 d'octubre la festivitat del seu patró: Sant Francesc. Amb motiu d'un dia tan especial com aquest, més d'un centenar de veterinaris es reuniren al restaurant Bahía Mediterráneo, on passaren una vetllada inoblidable compartint les seves vivències presents, recordant les passades i desitjant el millor per al futur.

El sopar serví per reconèixer els col.legues que duen 25 i 50 anys col.legiats i per presentar els recent arribats. A més també s'aprofità per presentar en societat "Veterinares Sense Fronteres" i la nova imatge corporativa del COVIB.

El president del Col.legi, Ramon Garcia, donà la benvinguda als nous col·legiats, als que feu entrega de la seva insígnia col·legial, recordatori que canviarà a partir d'enguany. Garcia explicà que "la nova imatge corporativa col·legial és una imatge moderna però que ha sorgit com a l'evolució des nostro logotip clàssic, amb el sol que destaca sobre

Foto de família d'alguns dels col·legiats al costat de la nova imatge, amb l'il·lustre Pep Aguiló, entre d'altres, a la dreta.

la resta. Al cap i a la fi és la imatge allò que, sense oblidar les seves arrels, s'adapta a la societat on es troba i evoluciona amb ella; tal qual hem de fer els veterinaris en aquests temps, no sempre fàcils". Garcia destacà que "estam vivint canvis que de vegades ens costa entendre, canvis que són fruit d'aquesta societat on ens ha tocat viure, una societat bastant mercantilista, que influeix directament en la situació d'una professió amb un caire tan lliberal com la nostra, tant depenent del mercat. Voldria insistir en la importància que el nostre col·lectiu s'adapti a les demandes socials i al mercat actual, com a condició indispensable per a la seva supervivència".

De la mateixa manera i per ilustrar les seves paraules, Garcia recordà la tasca desenvolupada per l'equip d'auditories del Servei de Seguretat Alimentària de la Conselleria de Salut i Consum, format de forma majoritària per veterinaris, i que guanyaren un dels diplomes en els Premis Balears d'Excel.lència Empresarial. L'associació Veterinaris Sense Fronteres, amb Xavier Farrés al capdavant; Mireia Mayol i Pep Aguiló també varen ser recordats en el discurs de Garcia, que reconegué la seva tasca davant l'aplaudiment dels assistents.

Ramón Garcia acabà recordant la nova pàgina web, "que estarà operativa en un breu període de temps", i digué que "ens permetrà agilitzar molts dels tràmits que en aquest moment fa el col·legiat, així com permetrà disposar d'informació essencial al moment", afegí.

Veterinaris premiats

Els veterinaris en actiu reconeguts amb la insígnia d'or pels seus 50 anys col.legiats foren Gabriel Massanet Pons, Andreu Mesquida Galmés i Martí Felani Mesquida, i els que reberen la insígnia pels seu quart de segle col.legiats foren Francisco Mir Ramonell, Fernando Campos Vidal, Arturo Lope i López de Rego i Maria José Pourtau Fernández.

D'altra banda, les empreses i associacions que treballen amb el COVIB es varen voler sumar a la festa de Sant Francesc obsequiant el col·lectiu amb una sèrie de regals, que foren sortejats. Aquestes són AMA, Avid, Axa, Azasa-Allflex, BBVA, Can León, Copema, Felixcan, La Caixa, Leal Feito S.L., MRW, Ofiexpert, OKY, Prodivet, SA NOSTRA, Veterpalma, Virbac i Veterinaris Sense Fronteres (VSF).

Precísament, VSF impregnà l'acte de Sant Francesc d'un caire solidari, colocant a la taula del restaurant tres panells informatius i una taula amb llibres, material divulgatiu divers i el resum dels projectes de l'associació subvencionats per la Direcció General de Cooperació de la CAIB. Nombrosos col.legues s'interessaren per la tasca desenvolupada per VSF i demanaren el procediment que s'ha de seguir per fer-se'n soci.

Els assistents al sopar de gala de Sant Francesc gaudiren d'un cóctel de recepció i un menú a l'alçada de les circumstàncies. Els veterinaris i acompanyants menjaren una amanida de salmó amb patates confitades en oli d'oliva verge, un centre de solomillo amb salsa "cafè de París", i tarta de gató amb vermell i trufa amb gelat d'ametlla crua.

La vetllada acabà amb discoteca i ball, que es perllongà fins entrada la matinada.

L'equip d'auditories del Servei de Seguretat Alimentària és reconegut en els Premis Balears d'Excel·lència en la Gestió

Toni Colom rebé el diploma en representació de l'equip d'auditories, de mans del conseller Josep Joan Cardona

Colom (dreta) i el president del Grup FER, Fausto Ferrero, entre alguns dels premiats

L'equip d'auditories del Servei de Seguretat Alimentària de la Direcció General de Salut Pública, format en la seva major part per veterinaris i apotecaris, ha vist recompensada la seva tasca de control del sector alimentari balear mitjançant una gestió de procesos, i ha rebut un dels Premis Balears d'Excel·lència en la Gestió.

El veterinari Toni Colom va ser l'encarregat de recollir aquest guardó, el passat 12 de novembre, a la gala d'entrega d'aquests reconeixements, celebrada en el Nou Conservatori de Palma. A l'acte hi assistiren el president del Govern Balear, Jaume Matas, el conseller de Comerç, Indústria i Energia, Josep Joan Cardona, o el segon tinent de batlle de l'Ajuntament de Palma i regidor de l'Àrea d'Urbanisme i Coordinació Municipal, Javier Rodrigo de Santos, entre altres personalitats.

Els membres de l'equip d'auditories del Servei de Seguretat Alimentària, retratats amb el diploma

Aquests premis, creats el 1999 són una iniciativa de l'Institut d'Innovació Empresarial de les Illes Balears, de la Conselleria de Comerç, Indústria i Energia i premien la gestió portada a terme per les diferents organitzacions tenint en compte el model EFQM (Fundació Europea per a la Gestió de Qualitat) d'Excel·lència Empresarial. En la present edició concorreren a concurs més d'una trentena d'organitzacions, de les quals dues es feren amb els dos premis d'or, i altres sis assoliren els diplomes.

El veterinari, que comptà amb el suport dels companys del grup d'auditories en una nit tan especial, destacà la importància de la seva tasca. "El client demana eficiència per cobrir la cadena alimentària, però abans d'aquesta eficiència ve la qualitat; i abans d'aquesta, la seguretat. En aquest aspecte ens hem dedicat l'equip d'auditories, per fer del sector alimentari, que és un dels pilars de la nostra societat, una garantia de qualitat i seguretat", assegurà. Colom demanà l'aplaudiment dels assistents per al seu equip, en el que s'hi troba, entre altres, la veterinària Margalida Buades, anterior directora de Salut Pública i Participació i impulsora d'aquesta iniciativa.

Les altres organitzacions premiades amb el diploma d'excel·lència en gestió 2004 varen ser ARES gestió urbanística, Fundació Hospital de Manacor, Platges de Calvià, UCO Sa Pobla i Grup FER, que mitjançant el seu president, Fausto Ferrero, recollí el diploma de mans del conseller Cardona. No s'ha d'oblidar que la firma immobiliària patrocina el premi de Medicina Veterinària.

La presidenta d'AMADIP ESMENT, Montserrat Fuster, i el gerent,Fernando Rey, amb el president del Govern, Jaume Matas

AMADIP ESMENT
REBÉ EL PREMI D'OR

D'altra banda, Amadip.Esment (organització que s'encarrega del disseny i impressió d'aquesta revista) va ser (juntament amb la societat de cathering Eurest Inflight Services) la gran triomfadora dels Premis Balears d'Excel·lència en la Gestió. La fundació, l'objectiu de la qual és la integració social de les persones amb deficiències físiques i/o psíquiques, va aconseguir el premi d'or d'excel·lència en la gestió. La presidenta de la fundació, Montserrat Fuster, i el gerent, Fernando Rey, recolliren el premi de mans del president del Govern Balear Jaume Matas i destacaren que aquest guardó es un motiu d'orgull "molt gran" que els ajuda a continuar amb la seva tasca desinteressada.

El Programa de Vigilancia Serológica se convierte en la principal arma contra la Lengua Azul en España

La existencia de un Programa Nacional de Vigilancia Serológica y Entomológica frente a la Lengua Azul (LA) ha permitido detectar la presencia de la enfermedad en España. Este Programa se encuentra compuesto por tres apartados básicos: la vigilancia serológica, los estudios entomológicos y las inspecciones clínicas en las explotaciones ovinas.

El Programa de Vigilancia Serológica está basado en muestreos repetidos de explotaciones centinelas de ganado bovino distribuidas en una banda de litoral de 100 km. de ancho a lo largo de las costas mediterránea y atlántico-andaluza. Este muestreo se encuentra reforzado en esta zona del litoral y en el resto del territorio nacional con el análisis de sueros bovinos procedentes de la Campaña de Saneamiento Ganadero. El Programa Nacional de Vigilancia Serológica frente a la LA emplea unos criterios de muestreos más estrictos que los establecidos por el Código Zoosanitario de la OIE.

El primer foco se produjo el 13 de octubre de 2004. La granja positiva fue una explotación de bovino centinela ubicada en el municipio de Jimena de la Frontera, en la provincia de Cádiz. La hipótesis más probable del origen de la enfermedad en España es la introducción mediante vectores infectados con el virus procedentes de Marruecos (tan sólo 14 km. separan a España de Marruecos por el estrecho de Gibraltar). Los servicios Veterinarios Oficiales de Marruecos informaron en septiembre de 2004 la existencia de focos de LA ampliamente distribuidos en su territorio, algunos de los cuales se encontraban situados en el norte del país, próximos al estrecho de Gibraltar. Además, los estudios laboratoriales de serotipado de las cepas aisladas en Marruecos y España indican que ambos virus se encuentran incluidos dentro del serotipo 4 del virus de la LA. Con el objeto de conocer la distribución del vector y el riesgo asociado a las diferentes áreas y épocas del año se ha diseñado un Programa Plurianual de Vigilancia Entomológica que se ha iniciado este año 2004. El programa se basa en la obtención de datos mediante muestreos en explotaciones durante las temporadas de mayor densidad de vector, en primavera y en otoño. Hasta la fecha del presente informe (11/11/04) se han confirmado en España 117 focos de la enfermedad, 95 en Andalucía y 22 en Extremadura. No obstante, hay que señalar que se ha establecido un sistema de comunicación de focos con una periodicidad semanal, por lo que este número puede ser superior a fecha del presente informe, aunque todos ellos están localizados en el sur de Andalucía, concentrándose en Cádiz, Málaga y Huelva, y en Extremadura. La relación epidemiológica más probable entre ambas zonas es el traslado de animales desde las zonas afectadas de Andalucía hacia Extremadura antes de la detección de la enfermedad. La posterior difusión de la enfermedad es debida a la amplia distribución de mosquitos "Culicoides imicola" en ambas zonas, hecho que ha sido constatado por el programa de vigilancia entomológica del Programa de Vigilancia frente a la Lengua Azul.

Actuaciones en el área de los focos

Por el momento la principal actuación contra la LA ha sido la inmovilización de todas las explotaciones de animales de las especies sensibles situadas en un radio de 20 Km. alrededor de los focos. Asimismo se han obtenido muestras para diagnóstico laboratorial en todas esas explotaciones. También se ha realizado numerosas inspecciones clínicas en las mismas explotaciones. Como resultado de esas investigaciones se han detectado focos secundarios que ya han sido notificados por la Comunidad Autónoma.

Los sacrificios llevados a cabo hasta el momento se justifican por razones de bienestar animal, debido al crítico estado de los animales enfermos. Las medidas de lucha contra Lengua Azul no prevén el sacrifico total de la explotación afectada, dado el carácter no contagioso de la enfermedad. Los datos obtenidos de las explotaciones afectadas muestran una alta virulencia en la cepa causante de la epizootia, que en algunos casos ha ocasionado una morbilidad superior al 50%. La mortalidad media se calcula en un 5%, aunque es muy variable, habiéndose producido una mortalidad máxima del 30%. Los principales signos clínicos observados en los animales son cojeras, fiebre y demás faciales. La Orden APA/3411/2004, publicada en el BOE del 23 de octubre, establece medidas específicas de protección en relación con la lengua azul. Se establecen tres zonas (restringida, seguridad y libre) en España y se regula el movimiento entre las mismas. Esa Orden ha sido derogada por la Orden APA 3605/94 que actualiza las tres zonas y flexibiliza las condiciones al movimiento pecuario.

Por otra parte, se ha habilitado un fondo de emergencia para la compra de vacunas; Kits de ELISA y trampas tipo CDC para Culicoides spp, entre otras medidas. Además, se han intensificado los muestreos serológicos para la detección de enfermedad en zonas libres y de diseminación de la enfermedad las zonas afectadas.

La actualización de las tres zonas es la siguiente: **zona restringida** (Comunidades Autónomas de Baleares, Extremadura, las Ciudades Autónomas de Ceuta y Melilla, las provincias de Huelva, Cádiz, Málaga, Sevilla y Córdoba, las comarcas veterinarias de Jaén y Andújar en Jaén, las comarcas veterinarias de Oropesa, Belvís de la Jara, Talavera de la Reina y Los Navalmorales, de la provincia de Toledo; y la comarcas veterinarias de Horcajo de los Montes, Piedrabuena, Almadén y Almodóvar del Campo de Ciudad Real), **zona de seguridad** (en las provincias andaluzas de Granada, Almería y las comarcas veterinarias de la provincia de Jaén, no incluidas en la zona restringida; en Castilla-La Mancha las comarcas veterinarias de las provincias de Toledo y Ciudad Real, no incluidas en la zona restringida y la provincia de Albacete; en Castilla y León las comarcas veterinarias de Arenas de San Pedro, Candeleda y Sotillo de la Adrada, de Ávila) y **zona libre** (resto del territorio).

Assessoria Jurídica

¿Se puede extender un pasaporte intracomuntiario a un animal sin identificar con microchip?

Sí, pero no sirve para que el animal pueda viajar.

En efecto, el pasaporte comunitario está regulado por el Reglamento de la CE nº 998/2003 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 26 de mayo de 2003, por el que se aprueban las normas zoosanitarias aplicables a los desplazamientos de animales de compañía sin ánimo comercial. En dicho Reglamento no se establece que sea necesario para la expedición del pasaporte que el animal tenga implantado el microchip, si bien, a la hora de desplazarse a otro país de la Unión Europea o tercer país, el animal además de contar con el pasaporte deberá estar inexcusablemente identificado, lo cual, únicamente puede hacerse a través de microchip o de un tatuaje sobre la piel del animal claramente visible.

Por otra parte, hay que señalar que a partir de la entrada en vigor de la Orden de la Consejera de Agricultura y Pesca de 27 de septiembre de 2004, por la que se adopta el pasaporte establecido en la Decisión de la Comisión Europea, como modelo único de tarjeta sanitaria para perros, gatos y hurones en el ámbito territorial de las Illes Balears, se sustituye la tarjeta sanitaria por el pasaporte. Por ello y especialmente respecto a los perros, se ha remitido, pese a la falta de obligatoriedad en cuanto a la tenencia del microchip para expedir el pasaporte, una Circular por la Consellería de Agricultura y Pesca al Colegio de Veterinarios, mediante la cual se advierte a los veterinarios del deber que tienen de comunicar a sus clientes la obligación de implantar el microchip identificativo previamente a la expedición del pasaporte comunitario.

En ese sentido es preciso recordar que la identificación de los los perros mediante microchip es obligatoria debiéndose realizar en el plazo máximo de 3 meses desde su nacimiento o con la primera transacción del animal, y que el veterinario tiene el deber de comunicar a sus clientes la obligatoriedad de que los mismos lleven el microchip.

El col.lectiu de jubilats visita el convent de les Caputxines

Un grup de 32 persones del col.lectiu de veterinaris jubilats quedaren impresionats de la visita al convent de les Caputxines que feren el passat mes de maig. El grup va gaudir amb la història de la fundació instaurada en el segle XVII per Donya Teresa Maria Ponce de León i es va impregnar amb les vivències de les religioses. El col.lectiu té previst realitzar altres visites dins el marc "Palma Monumental".

El grup escoltà amb molta atenció les explicacions de la guia durant un recorregut que començà pel claustre de servei (on hi havia la casa de les matances i el forn) i acabà a l´església, que resultà ser el punt més interesant per als visitants. L´església de les Caputxines es d´estil barroc i va ser aixecada entre els segles XVII i XVIII. Té la planta de creu llatina cuberta amb volta de mig canó i cúpula.

La visita va recòrrer també el rebost, el porxo i la sagristia o la sala capitular.

cas clínic

Se presenta en el Centre d´Emergències Veterinaries una perra , ca de bestiar de 12 años de edad ovariectomizada de 38,35 kg. de peso, con un cuadro clínico de apatía, anorexia, vómitos y letargia de 24h. de duración. El propietario no detectó diarreas, no ha habido cambios alimentarios, ni existe la posibilidad de haber sufrido un traumatismo o haber ingerido tóxico. Ante la duda, y debido al cuadro clínico del animal, el propietario decide darle 2 gelocatil 650mg.

El examen clínico del paciente revela una temperatura de 38,3 grados, ligera distensión abdominal, pulsos femorales débiles y acelerados, y mucosas congestivas. La auscultación torácica es dificultosa debido al continuo jadear de la paciente pero los ruidos cardíacos están apagados. La presión sanguínea es elevada sistólica 166 y la diastólica 86.

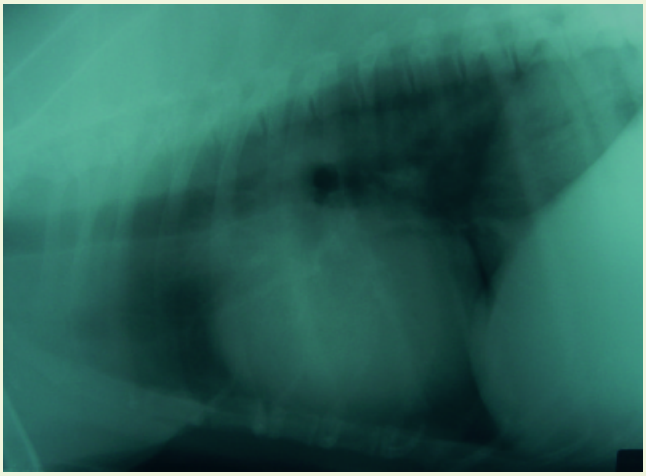

Decidimos pasar a radiología y efectuar la siguiente radiografía:

Radiografía de tórax
- ¿cuál es su diagnóstico?
- ¿qué otras pruebas clínicas realizaría para confirmarlo?

(resolució a pàgina 18)

Conveni AXA

El passat dia 1 de juny, el COVIB i l'empresa AXA varen arribar a un acord de col·laboració. Axa ha dissenyat una oferta d'assegurances amb tarifes especials per al col·lectiu veterinari, el seu personal administratiu no veterinari i també per al col·lectiu de jubilats.

Seran objecte de tarifes especials: autofins el 65% de descompte, retirades de carnet, llar-25% de descompte segons prima de tarifes Axa, embarcacions de recreació-15% de descompte segons prima de tarifes Axa, despatx-25% de descompte adicional segons tarifa de primes Axa si es compleixen les mides de seguretat per robatori i incendis, assistència sanitària-10% de descompte segons prima de tarifes Axa, vida Col·lectius-segons número d'assegurats, Visa Axa-3% de descompte a benzineres.

Els interessats es poden posar en contacte amb Maite Oneca (Tel.: 971 76 77 32) teresa.oneca@axa.es, Gloria Servera (971 76 77 70) gloria.servera@axa.es i Joan Arbós (971 76 77 22) joan.arbos@axa.es

COL·LEGI

Altas Clínicas:

Clínica Veterinaria Bahía
Guillermo Cifre Díaz - Oyüelos
C/ Almirante Viena, 9
Bahía Grande · 07609 Llucmajor
Tel.: 971 74 18 86

Clínica Veterinaria Es Raiguer - Inca
Pere Joan Barceló Albons
Cristòfol Adrover Oliver
C/ Miguel Bisellac, 4 · 07300 Inca
Tel.: 971 50 14 90

Bajas Clínicas:

Consultorio Veterinario Rigo - Leoz
José Fco. Rigo Caldito
Jaime Leoz Forns
C/ Trencadors, 23 · Arenal
07600 Llucmajor

Clínica Veterinaria San Agustín
Daniel Magrini Chiaffo
Mª Pilar García Belmonte
Avda. Joan Miró, 326 · H San Agustín
07015 Palma

Clínica Veterinaria Es Raiguer
Pere Joan Barceló Albons
Cristòfol Adrover Oliver
Bartolomé Coch, 100 · 07300 Inca

C/. Cecilio Metelo, 14, 2º Dcha.
07003 Palma de Mallorca
Tel.: 971 71 30 49/44 · Fax: 971 71 27 26
balearvet@retemail.es

Altes:

673 - Silvia Colom Reus
Des del dia 1 de juny del 2004
674 - Mohamed Bouti
Des del dia 1 de juliol del 2004
675 - Catalina Serra Bisquerra
Des del dia 1 de juliol del 2004
676 - Rosa Mª Mellado Gómez
Des del dia 1 de juliol del 2004
620 - Fernando Jaume Saura
Des del dia 1 de juliol del 2004
677 - David Villa Morilla
Des del dia 1 d'agots del 2004
678 - Juan Jesús Ferriol Carbonell
Des del dia 1 d'agots del 2004
679 - Mª Esther Riera del Ojo
Des del dia 1 d'agots del 2004
680 - Mª de los Angeles Buades Umbert
Des del dia 1 d'agots del 2004
681 - Agripina Susana Adán Bordoy
Des del dia 1 setembre del 2004
682 - Mª Loreto Mayans Galmés
Des del dia 1 setembre del 2004
683 - Eva Angela Pérez Molina
Des del dia 1 setembre del 2004

Baixes:

524 - Esther Picó Catalá Des del dia 30 de juny del 2004
Maternitat
627 - Mónica Sánchez Medina
Des del dia 31de juliol del 2004
Canvi Activitat Professional
498 - Olaf Thamm
Des del dia 30 de Setembre del 2004
Trasllat
620 - Fernando Jaume Saura
Des del dia 30de Setembre del 2004
Cessament de Contracte

GLOSSARI MANESCAL

Diccionari terminològic veterinari de les Illes Balears

Fístula: Conducte anormal que s'obre espontàniament a la pell per expulsar substàncies de qualsevol origen. Per exemple, la famosa fístula perianal: sorgeix quan les glàndules de l'anus estan obstruïdes o infectades; l'organisme reacciona creant un nou conducte (fístula) que li permet treure l'infecció a l'exterior.

Repetició: Retorn al zel després d'una cobrició. Les repeticions poden ser cícliques (21, 42 dies) o acícliques (intervals diferents de 21 dies). Hi ha també repeticions tardanes (més enllà de 63 dies de la cobrició) o en els primers dies després de la cobrició. Cada tipus de repetició sol indicar un origen diferent del problema.

Zel: Altrament dit "calor" o "anar alta". Moment en el qual la truja és receptiva al mascle. S'acompanya de signes característiques com l'envermelliment de la vulva, la pèrdua de gana i el reflex d'immobilitat.

Fotografia al COVIB

Les fotografies de Domingo Venys Bujosa

El fotògraf Domingo Venys Bujosa va esposar les seves fotografies al Col·legi Oficial de Veterinaris de Balears durant el tercer trimestre de l'any.

El mar balear és el gran protagonista de la temàtica de Venys Bujosa, especialista en captar amb la seva màquina paisatges que transmeten tranquil·litat i pau, aconseguits gràcies a la seva extrema sensibilitat.

El fotògraf, que ha exposat en els Ajuntaments de Sóller (1981-1982), Calvià (1989), La Caixa (1988) o el Casal Balaguer (1986), entre altres llocs, ha guanyat diversos premis y el seu treball ha estat seleccionat per il·lustrar diversos mitjans. Així, Domingo Venys ha guanyat el segon premi de fotografia en blanc i negre de la Creu Roja (1981), el tercer premi de fotografia del Col·legi Oficial d'Agents Comercials de Mallorca i Eivissa (1985) o el tercer premi La Caixa del Certamen de Fotografia EAAOA (1985). A més el seu treball ha estat seleccionat i publicat per mitjans com La Vanguàrdia o la revista francesa "Photo".

normativa

* Orden PRE 1422/2004, de 20 de mayo por la que se modifica el anexo del R.D. 465/2003, de 25 de abril sobre las sustancias indeseables en la alimentación animal. (BOE 124, publicado 22 de mayo de 2004)

* CORRECCIÓN ERRORES sobre el Reglamento CE 882/2004 del Parlamento Europeo y del Consejo, sobre los controles oficiales efectuados para garantizar la verificación del cumplimiento de la legislación en materia de piensos y alimentos y la normativa sobre la salud animal y bienestar de los animales. (Diario Oficial UE, publicado 28 de mayo de 2004)

* Decisión de la Comisión 2004/448/CE, de 29 de abril de 2004, por la que se modifica la Decisión 2004/233/CE en lo que respecta a la lista de laboratorios autorizados para efectuar análisis del control de la eficacia de la vacuna contra la rabia en determinados carnívoros domésticos. (Diario Oficial de la UE L 193/64, publicado 1 de junio de 2004)

* Orden APA 1668/2004, de 27 mayo, por la que se modifican los anexos I y II del R.D. 2459/1996, de 2 de diciembre, por el que se establece la lista de enfermedades de animales de declaración obligatoria y se da la normativa para su notificación. (BOE 138, publicado 8 de junio de 2004)

* R.D. 1547/2004, de 25 de junio, por el que se establecen normas de ordenación de las explotaciones cunícolas. (BOE 154, publicado 26 de junio de 2004)

* CORRECCIÓN ERRORES del R.D. 1547/2004, de 25 de junio, por el que se establecen normas de ordenación de las explotaciones cunícolas. (BOE 159, publicado el 2 de julio de 2004)

* R.D. 1550/2004, de 25 de junio, por el que se modifica el R.D. 2256/1994, de 25 de noviembre, por el que se fijan las exigencias de policía sanitaria aplicables a los intercambios intracomunitarios y a las importaciones de esperma de animales de la especie bovina. (BOE 163, publicado 7 de julio de 2004)

* R.D. 1597/2004, de 2 de julio, por el que se modifica el R.D. 1882/1994, de 16 de septiembre, por el que se establecen las condiciones de sanidad animal aplicables a la puesta en el mercado de animales y productos de la acuicultura. (BOE 173, publicado 19 de julio de 2004)

* Decisión de la Comisión 2004/154/CE, de 9 de julio de 2004, por la que se modifica el anexo E de la Directiva 91/68/CEE del Consejo y el anexo I de la Decisión 79/542/CEE del Consejo en lo relativo a la actualización de los modelos de certificados sanitarios de animales de las especies ovina y caprina. (Diario Oficial de la UE L 248/1, publicado 22 de julio de 2004)

* Reglamento (CE) 1515/2004 de la Comisión, de 26 de agosto de 2004, que modifica el Reglamento (CE) 2995/2003 por el que se establecen las disposiciones de aplicación del Reglamento (CEE) 1907/90 del Consejo, relativo a determinadas normas de comercialización de los huevos. (Diario Oficial de la UE L 278/7, publicado 27 de agosto de 2004)

* R.D. 1781/2004, de 30 de julio, por el que se modifica el R.D. 1083/2001, de 5 de octubre, por el que se aprueba la norma de calidad para el jamón ibérico, paleta ibérica y caña de lomo ibérico elaborados en España. (BOE 211, publicado 1 de septiembre de 2004)

Caso Clínico presentado por Aragò Clínica Veterinaria Joana Cladera, Guillem Riera y Joan J. Calafat

Ante la atenuación de los ruidos cardíacos y la presencia de un corazón globoso en la radiografía, la sospecha clínica es que nos encontramos con un caso de derrame pericárdico. Le recomendamos realizar un electrocardiograma y ecocardiografía, que el propietario declina esperando el efecto milagroso del paracetamol. El perro es dado de alta con la siguiente medicación: fortekor y seguril.

El lunes se presenta de nuevo a nuestra clínica con el mismo cuadro clínico que el sábado, acompañado por vómitos constantes desde el domingo por la mañana, y que en el momento del ingreso ya tienen presencia de sangre.

Realizamos un ECG que revela unos complejos QRS menores de 1 Mv y una taquicardia de 178 lpm. La ecocardiografía demuestra la presencia de líquido en el pericardio, sin presencia de masas tumorales en el mismo o en el corazón. La pericardiocentesis nos da 10 ml. de un líquido sanguinolento que no coagula, cuya citología revela la presencia de numerosos hematíes y células redondas que el patólogo duda entre reactivas o tumorales. Procedemos a la realización de una abdominocentesis que nos da un transudado con ausencia de células inflamatorias.

Se le administra ranitidina y seguimos con la terapia instaurada el sábado. A las 24h. el animal come y está más activo. A las 48h. de la pericardiocentesis el animal es dado de alta ya que ha dejado de vomitar y el nivel de actividad es normal.

La revisión a los 10 días es satisfactoria, en el ECG de control el complejo QRS es de 2,5 mV, no hay intolerancia al ejercicio, e incluso ya persigue gatos.

CAUSAS DE DERRAME PERICÁRDICO

Cualquier enfermedad que afecte al pericardio puede desencadenar, potencialmente, un derrame pericárdico que finalmente puede desembocar en un taponamiento cardíaco. Las causas más frecuentes son: las neoplasias, como hemangiosarcomas, tumores de la base del corazón, mesoteliomas, etc.; y el derrame pericárdico idiomático, caracterizado por un líquido de tipo hemorrágico en un 90% de los casos y probablemente de origen inflamatorio.

Otras causas más raras son las infecciones, tanto fúngicas como bacterianas, rotura de aurícula izquierda como consecuencia de una degeneración de la válvula mitral, cuerpo extraño intrapericárdico, y coagulopatías.

ECG

Es frecuente, aunque no patognomónico, que en el ECG nos encontremos con alternancia eléctrica; es decir, una variación en la altura o forma de los complejos QRS o las ondas T entre latidos, debida a las oscilaciones del corazón en el espacio pericárdico lleno de líquido. Lo más habitual es observar un hipovoltaje de las ondas R (menos de 1mv en todas las derivaciones).

TRATAMIENTO CONSERVADOR/QUIRÚRGICO

El primer paso a realizar cuando existe taponamiento cardíaco es la pericardiocentesis, con el fin de descongestionar el corazón y analizar el líquido extraido.

Ahora, en función de la causa subyacente, podemos actuar de diversas formas. Si existe alguna masa, excepto hemangiosarcoma, procedemos a la pericardiectomía y/o resección de la masa. En el caso de hemangiosarcoma, la pericardiectomía puede favorecer la extensión de la neoplasia y provocar una grave hemorragia, por eso es aconsejable realizar pericardiocentesis junto con quimioterapia para mejorar la calidad de vida en lo posible.

Si no se evidencia ningún tipo de masa, realizamos hasta 3 pericardiocentesis, y si no se resuelve decidimos tratamiento quirúrgico.

En todos los casos administramos diuréticos.

Además, la evolución del paciente nos puede orientar en el diagnóstico cuando hay derrame pericárdico sin identificación de neoplasia, de manera que si no recurre en unos 6 meses tras la pericardiocentesis nos sugiere el diagnóstico de derrame pericárdico idiopático.

Por último, destacar los efectos del paracetamol en los perros que, como AINE, nos ha provocado un cuadro de gastroenteritis hemorrágica, ya que la dosis recomendada es de 10mg/kg y la dosis administrada por el propietario fue más de 3 veces superior a la indicada.

El principal efecto del paracetamol es antipirético. Su uso como antiinflamatorio es poco recomendable.

BIBLIOGRAFIA.

1. SÁNCHEZ D., ENGEL J., BENITO M. Aproximación al diagnóstico y tratamiento de los tumores cardíacos en perros. Argos 35: 18-20, 2002.
2. SINUS CS., TOBIAS AH., HAYDEN DW., FINE DM., BORGESSON DL., AIRD B. Pericardial effusion due to primary cardiac lymphosarcoma in a dog. J. Vet. Intern Med. 2003; 17: 923-927.
3. FINE DM., TOBIAS AH., JACOB KA. Use of pericardial fluid pH to distiguish between idiopathic and neoplastic effusions. J. Vet. Intern Med. 2003; 17: 525-529.
4. KITTELSON MD., KEINLE RD. Medicina cardiovascular de pequeños animales. Multimedica. 2000.

La identificación animal tiene nombre

FELIXCAN

LECTOR

- 134.2 KHz
- ISO 11784 FDX-A/FDX-B
- Distancia lectura: hasta 10 cm
- Batería: Pila alcalina 9 v
- Temp. de funcionamiento: 0º C a +55º C
- Peso: 195 grs.
- Dimensiones: 110x80x30 mm3
- Memoria almacenamiento: 256 lecturas

MICROCHIP

- Dimensiones: 2,12x12,00 mm
- 64 bits
- Tratamiento paryleno antimigratorio

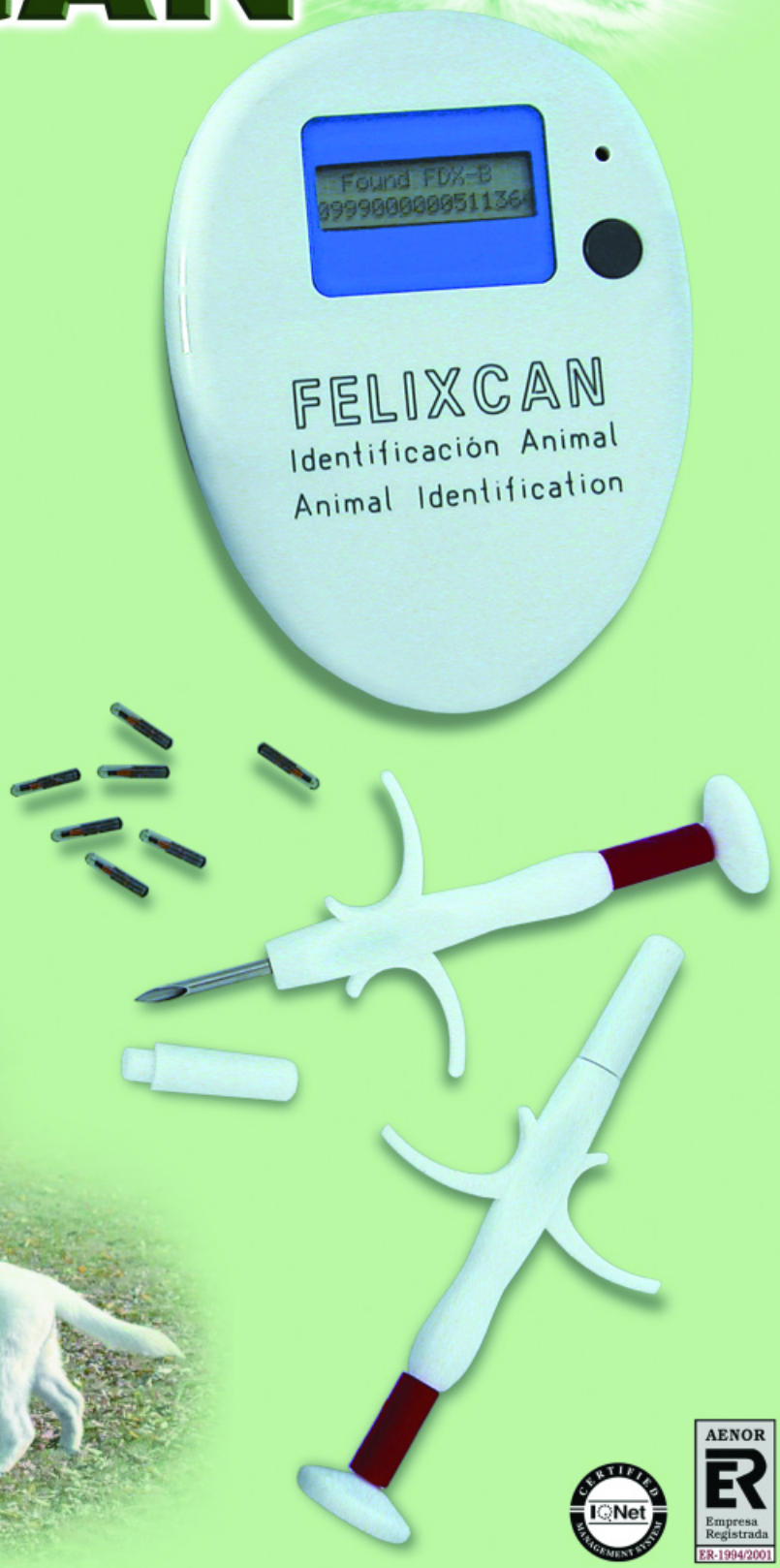

AENOR ER Empresa Registrada ER-1994/2001

• • • *Identifique su animal de compañía!*

Sistemes d'autoservei. **Comoditat i confiança**

sanostra.net · www.sanostra.es · fon✆"SA NOSTRA" · CAIXERS AUTOMÀTICS

"SA NOSTRA"

CAIXA DE BALEARS

Amb el coneixement de la Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació. Govern de les Illes Balears. 01/10/03